

Ustavni sud Bosne i Hercegovine
Уставни суд Босне и Херцеговине

**SREDNJOROČNI PLAN RADA
USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE
ZA RAZDOBLJE OD 2017. DO 2019. GODINE**

- hrvatski jezik -

Sarajevo, rujan 2016.

SADRŽAJ

- 1. Uvod**
- 2. Strateški okvir**
- 3. Mandat, vizija i misija**
- 4. Analiza okruženja**
- 5. Temeljna programska opredjeljenja**
- 6. Resursi i kapaciteti potrebni za postizanje ciljeva**
- 7. Okvir za praćenje provedbe plana i evaluaciju rezultata**

Privitak 1: Akcijski plan srednjoročnog plana rada

Privitak 2: Grafički prikaz organizacije Tajništva Ustavnog suda

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na temelju članka 77. stavak (1) točka f) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 94/14), te članka 6. Odluke o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvješćivanja u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 62/14), na Plenarnoj sjednici održanoj 30. rujna 2016. godine, usvojio je

SREDNJOROČNI PLAN RADA USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE ZA RAZDOBLJE OD 2017. DO 2019. GODINE

1. UVOD

Ustavni sud Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud BiH) je uspostavljen člankom VI. Ustava Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustav BiH) kojim se uređuje pitanje nadležnosti i temeljna pitanja organizacije i procedure, te konačnost i obveznost njegovih odluka. Navedenom ustavnom odredbom inoviran je ustavni položaj Ustavnog suda BiH čineći ga kompatibilnim sa standardima ustavnog sudstva – istodobno i kao neovisnog čuvara Ustava i kao institucionalnog garanta za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ustanovljenih katalogom prava iz članka II i instrumentima Aneksa I. Ustava BiH.

Ustavni sud nije dio ni zakonodavne, ni izvršne, niti redovite sudbene vlasti, nego je Ustavom BiH pozicioniran kao posebna samostalna i neovisna vlast koja, na temelju tog Ustava, djeluje kao korektivni čimbenik za ostala tri segmenta vlasti.

Mnogo je pokazatelja iz kojih proizlazi da je Ustavni sud BiH u potpunosti zauzeo svoje mjesto u bosanskohercegovačkom društvu, među kojima je u prvom redu činjenica da Europski sud za ljudska prava smatra neophodnim da građani prije obraćanja tome sudu moraju iscrpiti apelaciju kao domaće pravno sredstvo pred Ustavnim sudom. Na to ukazuje i stalni rast broja predmeta, prije svega apelacija, pred Ustavnim sudom BiH.

U prvim godinama svoga rada, i pored znatnog broja predmeta u radu, Ustavni sud BiH je uspijevao rješavati predmete najkasnije u roku od jedne godine od njihovog primitka. Međutim, nakon 2006. godine više nije moguće ostvariti ovaj tempo rješavanja predmeta, i pored permanentnog poduzimanja normativnih i organizacijskih mjera. Naime, godišnji priliv od preko 5.500 predmeta, praćen višegodišnjim ograničenjem u pogledu broja uposlenih u Tajništvu Ustavnog suda BiH, naročito visokostručnog osoblja koje neposredno radi na obradi predmeta i kreiranju nacрта odluka iz temeljne nadležnosti Ustavnog suda BiH, doveo je do produljenja rokova za rješavanje predmeta. Tako je Ustavni sud BiH, i pored svih poduzetih mjera, u 2016. godinu prenio i jedan broj predmeta u kojima su apelacije podnijete 2012. godine (16 AP predmeta).

Ilustracije radi u sljedećoj tabeli je dat usporedni pregled broja zaprimljenih predmeta, broja uposlenih i proračuna Ustavnog suda BiH za razdoblje od 2002. do 2015. godine.

Godina	Broj zaprimljenih predmeta	Odobreni proračun	Broj uposlenih
2002.	295	1.997.294	29
2003.	832	2.357.088	37
2004.	1.169	3.449.800	66
2005.	2.707	4.214.287	80
2006.	3.484	4.250.000	78
2007.	3.667	4.595.434	86
2008.	4.017	4.915.232	90
2009.	4.209	5.000.000	90
2010.	6.056	5.200.000	94
2011.	5.076	5.086.517	90
2012.	4.739	5.188.000	90
2013.	5.452	5.257.000	90
2014.	5.733	5.279.000	90
2015.	5.756	5.218.000	94

Kao što se može vidjeti iz tabele, porast broja predmeta u radu pred Ustavnim sudom BiH nije pratio porast finansijskih sredstava odobrenih državnim proračunom, niti povećanje broja uposlenih sukladno potrebama posla i zahtjevima Ustavnog suda.

Kod ovakvoga stanja stvari, Ustavni sud BiH nastoji riješiti zaprimljene predmete u roku kraćem od tri i pol godine čime se nastoji postići, pored ostaloga, ostvarivanje ustavnih nadležnosti Ustavnog suda BiH bez povrede prava na pravično suđenje u razumnom roku, uz održavanje kvalitete rada na najvišoj razini. Treba imati u vidu da je pravo na odluku u razumnom roku važan element cjeline zahtjeva za pravičnim suđenjem iz članka II/3.e) Ustava BiH i članka 6. stavak 1. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Duljina sudskog postupka već je dulje vrijeme jedan od ključnih problema funkcioniranja pravosuđa u Bosni i Hercegovini. Ovo je složen problem koji muči ne samo zemlje u tranziciji već i druge europske zemlje. Očito je da u Bosni i Hercegovini još uvijek nisu pronađeni odgovarajući mehanizmi za njegovo rješavanje. Europski sud za ljudska prava smatra da su države potpisnice Europske konvencije, bez obzira na razloge unutarnje prirode koji se često navode kao objašnjenje i opravdanje za sporo rješavanje predmeta, dužne organizirati svoje pravne sustave tako da domaći sudovi ispunjavaju zahtjeve članka 6. stavak 1. Europske konvencije, a to znači da im se osiguraju sve neophodne pretpostavke da svakome mogu jamčiti rješavanje u razumnom roku.

Europski sud za ljudska prava do sada nije utvrdio niti jednu povredu prava na donošenje odluke u razumom roku pred Ustavnim sudom BiH, za razliku od ustavnih sudova u regiji. Međutim, svako eventualno produljenje roka rješavanja predmeta (zbog stalnog porasta broja predmeta praćenog limitiranim brojem stručnog pravnog osoblja) za posljedicu

može imati pokretanje postupka pred Europskim sudom za ljudska prava zbog duljine trajanja postupka pred Ustavnim sudom BiH. Treba imati u vidu da su, u slučajevima u kojima je Europski sud utvrdio povredu ljudskih prava, države dužne isplatiti znatna financijska sredstva aplikantima. Ilustracije radi, u 2010. godini ukupan iznos koji je Europski sud za ljudska prava dosudio svim odgovornim državama bio je 64.032.638,00 eura, dok je u 2011. godini dosudio ukupan iznos od 71.889.407,00 eura.

Prilikom izrade projekcije očekivanog priliva predmeta u narednom razdoblju pred Ustavnim sudom BiH krenulo se od temeljnih uzroka podnošenja velikog broja apelacija. Prvo, poštivanje ljudskih prava i temeljnih sloboda, i pored stalnog napretka, još uvijek nije na zadovoljavajućoj razini u Bosni i Hercegovini. S druge strane, znatno je porasla svijest svih građana o njihovim pravima i mehanizmima zaštite. Ne postoje ograničenja u vrstama, ni u vrijednosti spora pred bilo kojim redovitim sudom u Bosni i Hercegovini kao uvjet za podnošenje apelacije Ustavnom sudu BiH. Pored toga, u Bosni i Hercegovini postoji nekoliko krupnih, do kraja neriješenih, pitanja koja se tiču velikog broja građana i kao takva uzrok su masovnog obraćanja Ustavnom sudu BiH. Treba naglasiti i činjenicu da redoviti sudovi, prilikom donošenja odluka, još uvijek ne vode dovoljno računa o primjeni standarda ljudskih prava iz Ustava BiH, odnosno Europske konvencije. Iako Europska konvencija i njezini protokoli imaju snagu ustavnih odredaba u Bosni i Hercegovini, pogotovo je redoviti sudovi izravno ne primjenjuju, niti dovoljno koriste svoju ustavnu ovlast da zahtijevaju od Ustavnog suda BiH da donese odluku o tome da li je zakon koji bi trebali primijeniti na konkretan slučaj suglasan sa Ustavom BiH, Europskom konvencijom i njezinim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine, ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog općeg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za donošenje odluke redovitog suda. Ukoliko se navedeno promatra u kontekstu nalaza sadržanog u Strategiji proširenja EU za 2015. godinu, prema kome „Bosna i Hercegovina se suočava sa mnogim izazovima u pogledu ljudskih prava i zaštite manjina. Pravni i institucionalni okvir za poštovanje ljudskih prava zahtijeva značajna poboljšanja, a usvojeno zakonodavstvo treba efikasno sprovoditi, posebno u pogledu borbe protiv diskriminacije” izvjesno je da Ustavni sud BiH i u narednom razdoblju treba računati sa istim, pa čak i većim prilivom predmeta.

U okolnostima kontinuiranog povećanja priliva predmeta i neadekvatnih ljudskih, tehničkih i prostornih kapaciteta, Ustavni sud BiH bio je prisiljen da rješavanju navedenih problema počne pristupati na strateški način. Kao rezultat, prvi strateški dokument Ustavnog suda „Strateški plan Ustavnoga suda Bosne i Hercegovine za razdoblje od 2014. do 2016. godine“, usvojen je na Plenarnoj sjednici 4. srpnja 2014. godine. Imajući u vidu da krajem tekuće godine istječe razdoblje na koji se navedeni strateški plan odnosi, nesporna je potreba da se pristupi izradi novog strateškog dokumenta za sljedeće trogodišnje razdoblje, odnosno za razdoblje od 2017. do 2019. godine.

Kako je u međuvremenu Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donijelo Odluku o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvješćivanja u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH” broj 62/14) i Naputak o metodologiji u postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvješćivanja u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH” broj 44/15), prilikom izrade strateškog dokumenta Ustavnog suda BiH su praćene upute u svezi s načinom pripreme, formatom i elementima za pripremu srednjoročnih planova rada, utvrđene navedenim dokumentima.

Budući da se strateški planovi i planovi rada Ustavnog suda BiH ne usklađuju sa Srednjoročnim programom rada Vijeća ministara BiH, to je strateški dokument Ustavnog suda BiH baziran na relevantnim dokumentima Strateškog okvira.

2. STRATEŠKI OKVIR

Ustav Bosne i Hercegovine

Ustav BiH, koji je donesen kao Aneks IV. Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH, uspostavio je Ustavni sud BiH kao neovisnog čuvara Ustava i institucionalnog garanta zaštite proklamiranih ustavnih načela i vrijednosti, naročito suvereniteta i teritorijalnog integriteta države, demokratskog uređenja, vladavine prava, ljudskih prava i temeljnih sloboda. Ustav BiH je ustanovio poseban položaj Ustavnog suda BiH u strukturi državne vlasti kao neovisnog tijela visokog autoriteta. Ustavni sud BiH je izdvojen iz sustava trodiobe vlasti. Dakle, Ustavni sud BiH nije dio ni zakonodavne, ni izvršne, ni redovite sudbene vlasti, nego je najviše ustavno tijelo Bosne i Hercegovine koje jamči poštivanje i primjenu Ustava BiH i kao takav djeluje kao korektivni čimbenik za ostala tri segmenta vlasti.

Člankom VI. Ustava BiH uređena su pitanja nadležnosti, sastava, procedura, te konačnost i obveznost odluka Ustavnog suda BiH.

Pravila Ustavnog suda BiH

Imajući u vidu da Ustavom nije predviđeno donošenje ustavnog zakona, odnosno posebnog zakona o Ustavnom sudu BiH, operacionalizacija ustavnih odredbi o Ustavnom sudu BiH i bliže uređenje organizacije, nadležnosti i postupka pred Ustavnim sudom vrši se na temelju Pravila koja, prema članku VI/2.(b) Ustava BiH, donosi sam Ustavni sud BiH, većinom glasova svih sudaca. Time je iskazana volja ustavotvorca da, na taj način, osigura neovisnost Ustavnog suda BiH i njegov poseban položaj u sustavu vlasti. Stoga, Pravila Ustavnog suda BiH imaju ustavnu vrijednost. Samo Ustavni sud može donositi propise i opće akte koji se tiču njegovog rada i njegove uloge utvrđene Ustavom Bosne i Hercegovine. Zato, uz Ustav BiH, Pravila Ustavnog suda predstavljaju osnovni akt organizacije i funkcioniranja Ustavnog suda BiH.

Strategija za reformu sektora pravde u BiH za razdoblje od 2014. do 2018. godine.

Strateška vizija reforme sektora pravde u BiH za tekuće razdoblje je efikasan, efektivan i koordiniran sustav pravde u BiH koji je odgovoran prema svim građanima i potpuno usklađen sa standardima EU i najboljom praksom, garantirajući vladavinu prava. U okviru tako definirane vizije, Strategija kao temeljne dugoročne prioritete sektora pravde definira, između ostalog, i:

- Dalje jačati i održavati neovisnost, odgovornost, učinkovitost, profesionalnost i usklađenost pravosudnog sustava koji osigurava vladavinu prava u BiH;
- Unaprijediti sustav međunarodne pravne pomoći i uspostaviti, jačati i održavati sustave i postupke kojima se jamči jednak pristup pravdi u BiH;

- Definirati i provesti mjere kojima će sektor pravde u BiH doprinijeti stvaranju povoljnijeg okruženja za održiv ekonomski razvoj u BiH;
- Koordinirati i učiniti djelotvornijim uloge i odgovornosti najvažnijih institucija u sektoru pravde u BiH s ciljem postizanja efektivnijeg, otvorenijeg i odgovornijeg sustava pravde u BiH.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju

Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju kao opći principi sporazuma koji predstavljaju osnovu za unutarnju i vanjsku politiku strana ugovornica utvrđuju se, između ostalog, i „poštovanje demokratskih načela i ljudskih prava, proglašениh u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima i definiranih u Europskoj konvenciji o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, Helsinškom završnom aktu i Pariškoj povelji za novu Europu, poštovanje načela međunarodnog prava, uključujući punu suradnju s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju (MKSJ), te vladavine prava i načela tržišnoga gospodarstva, u skladu s Dokumentom Banske konferencije o suradnji Konferencije o europskoj sigurnosti i suradnji (KESS)“.

U okviru Poglavlja VII. Sporazuma – „Pravda, sloboda i sigurnost“ ugovoreno je da će strane „u međusobnoj saradnji u oblasti pravosuđa i unutarnjih poslova pridavati posebnu važnost učvršćivanju vladavine prava i jačanju institucija na svim razinama“.

Strategija proširenja EU za 2015. godinu

Strategijom proširenja EU za 2015. godinu, kao jedan od zaključaka, odnosno preporuka Europskog povjerenstva, istaknuto je da će Povjerenstvo nastaviti usmjeravanje svojih napora ka osiguravanju toga da prioriteta zemalja budu reforme u oblastima vladavine prava, uključujući i reforme pravosuđa i borbu protiv organiziranog kriminala i korupcije, temeljnih prava, uključujući slobodu izražavanja i borbu protiv diskriminacije. Također, radit će na poticanju ekonomskog razvoja i jačanju konkurentnosti. Pri tome je istaknuto da su navedena temeljna pitanja i nerazdvojiva i uzajamno osnažujuća. Jačanje vladavine prava povećava pravnu sigurnost, potiče i štiti investicije i značajno doprinosi poticanju ekonomskog razvoja i konkurentnosti. Od suštinske je važnosti da proces proširenja omogući ovakve sinergije, osigura snažniji poticaj gospodarskim reformama kako bi države koje teže članstvu uživale u koristima funkcionalnih tržišnih gospodarstava uz vladavinu prava prije nego što se pridruže i time doprinijele boljem funkcioniranju Unije u cjelini. Dodatno, Indikativni strateški dokument za Bosnu i Hercegovinu za razdoblje od 2014. do 2017. godine podcrtava da je vladavina prava središnji čimbenik strategije proširenja.

Imajući u vidu njegovu ustavnu ulogu i nadležnosti, Ustavni sud BiH je važan čimbenik za realizaciju dugoročnih prioriteta sektora pravde utvrđenih Strategijom za reformu sektora pravde u BiH za razdoblje od 2014. do 2018. godine, kao i za realizaciju načela i obveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, te realizaciju prioriteta iz Strategije proširenja EU za 2015. godinu.

3. MANDAT, MISIJA I VIZIJA

Nadležnosti Ustavnog suda BiH definirane su člancima VI/3. i IV/3. Ustava BiH, te Amandmanom I. na Ustav BiH. Iz navedenih nadležnosti proizlazi mandat Ustavnog suda BiH.

Mandat

Ustavnom sudu BiH su povjerene klasične ustavnopravne nadležnosti, kao što su apstraktna (normativna) i konkretna kontrola ustavnosti, rješavanje ustavnih sporova između određenih razina vlasti ili između institucija Bosne i Hercegovine, kao i apelacijska nadležnost. Osim toga, Ustavni sud rješava blokade u procesu odlučivanja u Parlamentarnoj skupštini BiH, te odlučuje o bilo kakvom sporu u svezi sa zaštitom utvrđenog statusa i ovlasti Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Misija

Ustavni sud BiH svojim odlukama osigurava zaštitu ustavnih principa i vrijednosti, kao što su suverenitet, teritorijalni integritet države, demokratsko uređenje, a naročito principa vladavine prava i, unutar njega, zaštite prava svih bez diskriminacije i otklanja posljedice kršenja ljudskih prava i temeljnih sloboda koje su učinili redoviti sudovi i druge institucije.

Vizija

Pravodobna i efektivna zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda i kontinuiran doprinos zaštiti ustavnopravnog poretka, pravnoj sigurnosti i vladavini prava, što doprinosi da se proklamirani ustavni principi i vrijednosti u potpunosti primjenjuju.

4. ANALIZA OKRUŽENJA

Radi razumijevanja konteksta u kojem se razvija srednjoročni plan rada i stvaranja osnove za definiranje projekata i programa, izvršena je analiza unutarnjeg stanja koja pruža realnu sliku o eventualnim slabostima i snagama Ustavnog suda kao institucije i analiza vanjskih čimbenika koji mogu utjecati na realizaciju ciljeva.

4.1. Financijska i upravno-administrativna samostalnost i neovisnost Ustavnog suda BiH

Ustavni sud nije dio ni zakonodavne, ni izvršne, niti redovite sudbene vlasti, nego je Ustavom BiH pozicioniran kao posebna, samostalna i neovisna vlast koja, na osnovu tog Ustava, djeluje kao korektivni čimbenik za ostala tri segmenta vlasti. Stoga je vrlo bitno da Ustavni sud zadrži svoju neovisnost koja je temelj garancija vladavine prava, demokracije i poštivanja ljudskih prava.

Da bi to postigao, Ustavni sud mora biti neovisan i u financijskim pitanjima jer je financijska neovisnost veoma važan preduvjet za ostale aspekte neovisnosti. Nedovoljna sredstva i ograničavanje financijskih sredstava mogu dovesti u pitanje i princip neovisnosti pravosuđa.

Financijska neovisnost podrazumijeva da Ustavni sud BiH definira svoje standarde rada i dobije sredstva dovoljna za njegov neometani rad, odnosno realizaciju utvrđenih strateških – srednjoročnih i specifičnih ciljeva, programa i projekata, sve u cilju postizanja uspješnih rezultata rada, neovisno od djelovanja tijela izvršne i zakonodavne vlasti.

Ustavom BiH data je ovlast Ustavnom sudu BiH da donosi vlastita pravila čime je iskazana volja ustavotvorca da, na taj način, osigura neovisnost Ustavnog suda BiH i njegov poseban položaj u sustavu vlasti. Stoga, Pravila Ustavnog suda BiH imaju ustavnu vrijednost i kao takva obvezuju i sva druga tijela vlasti u Bosni i Hercegovini.

Sukladno Pravilima, neovisnost Ustavnog suda BiH se izražava, u prvom redu, njegovom financijskom neovisnošću koja nužno podrazumijeva: potpunu samostalnost Ustavnog suda BiH u planiranju sredstava dovoljnih za njegovo neometano funkcioniranje; dostavljanje tako utvrđenog i od Ustavnog suda BiH usvojenog prijedloga proračuna Predsjedništvu BiH s ciljem da ga uključe u prijedlog proračuna institucija BiH u smislu članka VIII. Ustava BiH, kao i samostalnost Ustavnog suda BiH u raspoređivanju odobrenih sredstava, sukladno stvarnim potrebama.

Međutim, i pored činjenice da Ustavni sud BiH samostalno priprema, utvrđuje i usvaja prijedlog svog proračuna, u daljnjoj proceduri njegovog odobravanja, kroz proceduru utvrđivanja državnog proračuna i usvajanja Zakona o proračunu institucija BiH, prema postojećem zakonskom rješenju, Ustavni sud BiH se tretira kao „obični“ proračunski korisnik, a njegov proračun ima i dijeli sudbinu proračuna ostalih proračunskih korisnika/institucija.

Upravo navedeno, u konačnom, potvrđuje da je stvarni odnos zakonodavne i izvršne vlasti prema Ustavnom sudu BiH takav da ograničava njegovu financijsku neovisnost. Stoga se nužno nameće potreba da se, sukladno Pravilima, Ustavnom sudu BiH osigura posebna pozicija – tretman i samostalnost u ukupnoj proceduri utvrđivanja i donošenja proračuna.

Daljnji bitan aspekt neovisnosti i samostalnosti Ustavnog suda BiH jeste osiguranje njegove upravne i administrativne neovisnosti, a što se ogleda u tome da Ustavni sud mora biti u stanju potpuno neovisno odlučivati o vlastitoj organizaciji i funkcioniranju i da samo Ustavni sud može donositi propise i opće akte koji se tiču njegovog rada i njegove uloge utvrđene Ustavom BiH. To podrazumijeva da niti jedno tijelo vlasti ne može niti donositi, niti predlagati, pogotovo ne nalagati donošenje internih akata Ustavnog suda BiH, već to ovisi isključivo i samo od procjene i odluke Ustavnog suda BiH.

Stoga, Ustavni sud BiH kontinuirano nastavlja sa poduzimanjem aktivnosti, u prvom redu sastancima sa članovima i predstavnicima institucija vlasti na najvišoj razini – Predsjedništvo BiH, Parlamentarna skupština BiH, Vijeće ministara BiH – ukazujući na određena neriješena pitanja od značaja za Ustavni sud BiH, a u smislu dosljednog i potpunog poštivanja neovisnosti, samostalnosti, posebno u segmentu upravno-administrativne i financijske neovisnosti i samostalnosti.

4.2. Organizacijska struktura

Člankom VI. Ustava BiH propisano je da se Ustavni sud BiH sastoji se od devet članova, pri čemu četiri člana bira Predstavnički dom (Parlamenta) Federacije, a dva člana Narodna skupština Republike Srpske. Preostala tri člana bira predsjednik Europskog suda za ljudska prava nakon konzultacije s Predsjedništvom.

Prema Pravilima Ustavnog suda BiH potporu Ustavnom sudu pruža Tajništvo, u kome se obavljaju studijsko-analitički, pravni, stručno-operativni, računovodstveno-materijalni, informacijsko-dokumentacijski, administrativno-tehnički, operativno-tehnički i pomoćni poslovi.

Organizacijska struktura Tajništva propisana je Odlukom o organizaciji Tajništva Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i prikazana je u grafikonu koji je, kao prilog 2, sastavni dio Srednjoročnog plana rada.

4.3. Ljudski potencijali

Proračunom institucija Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Ustavnom sudu BiH su odobrena sredstva za 94 uposlena, a što uključuje 88 uposlenih u Tajništvu i 6 domaćih sudaca. Troje međunarodnih sudaca se, također, financira iz proračunskih sredstava, ali nemaju status uposlenih osoba, odnosno nisu u radnom odnosu, već primaju naknadu za obavljanje funkcije suca.

U cilju uspostave organizacije Tajništva Ustavnog suda Bosne i Hercegovine koja je primjerenija potrebama posla i ostvarenju planiranih ciljeva, početkom 2016. godine usvojena je nova Odluka o organizaciji Tajništva prema kojoj su sistematizirana 43 radna mjesta, odnosno 113 izvršitelja.

Potreban broj izvršitelja za realizaciju godišnjih planiranih aktivnosti utvrđuje se godišnjim planom kadrova koji, na prijedlog predsjednika Ustavnog suda, utvrđuje odlukom Veliko vijeće Ustavnog suda prije utvrđivanja prijedloga proračuna Ustavnog suda za narednu proračunsku godinu. Ustavni sud je utvrdio godišnji plan kadrova za 2017. godinu.

Ustavni sud godinama radi ulažući izuzetne napore i sa istim brojem pravnih savjetnika koji su izravno angažirani u radu na predmetima, odnosno na odlukama iz osnovne nadležnosti Ustavnog suda. Ustavni sud je dodatnim naporima tijekom prethodne godine osposobio stručne suradnike za rad na manje složenim predmetima.

Također, Ustavni sud već godinama u svim svojim financijskim dokumentima kontinuirano ističe zahtjev za dodatnim brojem izvršitelja, te da mu odobreni i restriktivni

proračuni ograničavaju broj izvršitelja i mogućnost dodatnog upošljavanja. I u proračunskom zahtjevu za 2016. godinu, Ustavni sud je tražio dodatna sredstva za povećanje broja uposlenih prema stvarnim potrebama posla i sukladno svojoj organizaciji. Međutim, nije bilo razumijevanja za ove utemeljene i obrazložene zahtjeve.

4.4. Izvori financiranja

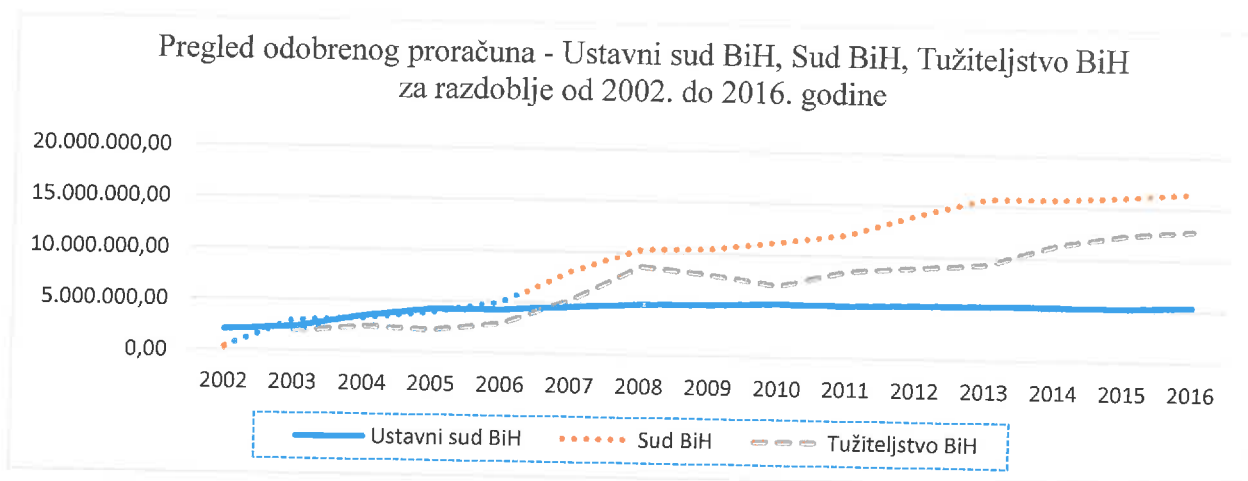
Aktivnosti Ustavnog suda BiH se financiraju iz proračuna institucija BiH, a izuzetno i u neznatnom dijelu i iz donatorskih sredstava.

Ustavni sud BiH godinama se susreće s istim problemom – državnim proračunom ne odobravaju mu se financijska sredstva koja bi, sukladno obimu posla i stvarnim potrebama, bila nužna za izvršavanje njegove Ustavom definirane uloge i misije u društvu.

U procesu izrade proračuna za 2016. godinu proračunski zahtjev Ustavnog suda BiH utvrđen je u iznosu od **6.400.000 KM**, u okviru kojeg su bila planirana sredstva za postojeći broj uposlenih i sredstva za dodatno upošljavanje do potpune popune radnih mjesta predviđenih sistematizacijom.

Međutim, Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2016. godinu, Ustavnom sudu BiH za 2016. godinu odobrena su sredstva u iznosu od **5.382.000 KM**, na bazi 94 izvršitelja. Navedeno predstavlja uvećanje od samo 3% u odnosu na sredstva odobrena Ustavnom sudu BiH proračunom za prethodnu 2015. godinu.

Uz puno razumijevanje opće ekonomske situacije u zemlji evidentno je da se takav restriktivni pristup u odobravanju proračunskih sredstava ne primjenjuje na sve institucije. U sljedećem grafikonu je dat usporedni pregled odobrenog proračuna Ustavnog suda BiH, Suda BiH i Tužiteljstva BiH za razdoblje od 2002. do 2016. godine.

4.5. Sudionici i partneri

Za ostvarenje ciljeva, programa i projekata koji se utvrđuju ovim Srednjoročnim planom rada, kao sudionici i partneri Ustavnog suda BiH u ovom procesu, pojavljuju se:

- Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, zakonodavna tijela entiteta i Brčko distrikta, te sudovi i tužiteljstva na svim razinama u Bosni i Hercegovini (kao sudionici u postupku pred Ustavnim sudom);
- Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo BiH, Vijeće ministara BiH, Ministarstvo financija i trezora BiH (u pogledu financiranja Ustavnog suda);
- Služba za zajedničke poslove institucija BiH (u pogledu unutarnje kontrole i sigurnosti uposlenih, održavanja prostora i infrastrukture za potrebe Ustavnog suda);
- Europski sud za ljudska prava (u pogledu pravne suradnje na polju zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda);
- Ured agenta Vijeća ministara BiH pred Europskim sudom za ljudska prava (u pogledu komunikacije sa Europskim sudom za ljudska prava i izvršenja presude u odnosu na Bosnu i Hercegovinu);
- Venecijansko povjerenstvo (u pogledu pravne suradnje na polju zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda);
- Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće (u pogledu uspostave sustava elektronske razmjene podataka koji se evidentiraju u Sustavu za automatsko upravljanje predmeta u redovitim sudovima koji je u nadležnosti VSTVBiH (CMS) i Sustav za upravljanje predmetima Ustavnog suda BiH (SUP).

4.6. SWOT analiza

Za utvrđivanje snaga i slabosti, kao i prilika i prijetnji koje utječu na rad Ustavnog suda BiH korištena je SWOT analiza.

	<i>POZITIVNE</i>	<i>NEGATIVNE</i>
<i>UNUTARNJE</i>	<p>Snage</p> <ul style="list-style-type: none"> - Profesionalan i stručan kadar - Kvalitetni interni akti koji uređuju organizaciju i sistematizaciju - Povezanost organizacijskih jedinica Tajništva - Dobro razvijen sustav interne razmjene informacija (vertikalno i horizontalno) - Otvorenost prihvatanja promjena u organizaciji rada - Uspostavljen odgovarajući sustav praćenja rada ocjenjivanjem - Dobri međuljudski odnosi - Kvalitetna IT potpora 	<p>Slabosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljna popunjenost sistematiziranih radnih mjesta - Nedostatak odgovarajućeg prostora za uspostavu suvremene sudske Pisarnice - Nedostatak odgovarajućeg prostora za arhiviranje predmeta - Potreba za otklanjanjem pojedinačnih slabosti u segmentu upravljanja ljudskim resursima, upravljanja promjenama, te u strateškom planiranju - Nepostojanje adekvatnog sigurnosnog sustava
<i>VANJSKE</i>	<p>Prilike</p> <ul style="list-style-type: none"> - Redovito financiranje kroz proračun - Mogućnost pristupa donatorskim sredstvima 	<p>Prijetnje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljna financijska sredstva - Utjecaj mjera štednje na ograničenje broja izvršitelja - Nedosljedno i nepotpuno poštivanje neovisnosti, samostalnosti i značaja Ustavnog suda - Nemogućnost korištenja uredskog prostora koji pripada Ustavnom sudu u punom kapacitetu - Politički i medijski pritisci

5. PROGRAMSKA OPREDJELJENJA

Srednjoročni cilj

Srednjoročni cilj: Jačanje vladavine prava

Specifični cilj

Specifični cilj: Osiguranje zaštite ustavnih principa i vrijednosti, a naročito principa vladavine prava i, unutar njega, zaštite prava svih bez diskriminacije

Program

Unapređenje procesa rješavanja predmeta (efikasnost i kvaliteta), jačanje neovisnosti, samostalnosti i značaja Ustavnog suda BiH i promicanje zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda u BiH

Projekti

U okviru programa „Unapređenje procesa rješavanja predmeta (efikasnost i kvaliteta), jačanje neovisnosti, samostalnosti i značaja Ustavnog suda BiH i promicanje zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda u BiH“ identificirani su sljedeći projekti:

Projekt 1. Rad na ustavnosudskim predmetima i jačanju neovisnosti, samostalnosti i značaja Ustavnog suda BiH

Projekt 2. Razvoj ljudskih kapaciteta

Projekt 3. Osiguranje adekvatnih uvjeta rada Ustavnog suda BiH

Projekt 4. Razvoj međunarodne suradnje i promicanje zaštite ljudskih prava

6. RESURSI I KAPACITETI POTREBNI ZA POSTIZANJE CILJEVA

Imajući u vidu trenutni i očekivani broj novoprimljenih predmeta, stanje predmeta u radu i dinamiku njihovog rješavanja, te broj izvršitelja, očito je da je broj izvršitelja, u prvom redu stručnog osoblja koje je neposredno angažirano u radu na predmetima iz temeljne nadležnosti Ustavnog suda, nedovoljan da bi se osiguralo neometano, neovisno, efikasno i pravodobno funkcioniranje i vršenje poslova iz nadležnosti Ustavnog suda utvrđenih Ustavom Bosne i Hercegovine. Stoga, Ustavni sud BiH je Planom kadrova za 2017. godinu predvidio upošljavanje 16 dodatnih izvršitelja, sukladno stvarnim potrebama posla. Sukladno ovome bit će pripremljen prijedlog proračuna Ustavnog suda BiH za 2017. godinu.

Također, mora se konstatirati sporost u osiguravanju adekvatnih prostornih uvjeta za rad Ustavnog suda BiH, odnosno činjenica da još nije u potpunosti proveden Zaključak Predsjedništva Bosne i Hercegovine iz 2004. godine kojim je utvrđeno da će Ustavni sud Bosne i Hercegovine nastaviti koristiti prostor na trećem katu zgrade Predsjedništva BiH koji je do 6. travnja 1992. godine koristio isključivo i u cjelini Ustavni sud SR Bosne i Hercegovine. Naime, iako je od donošenja navedenog zaključka prošlo dvanaest godina, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH još uvijek koristi deset prostorija, a Ministarstvo civilnih poslova jednu prostoriju na trećem katu zgrade koje su pripadale i pripadaju Ustavnom sudu BiH.

Rješavanje ovog pitanja veoma je značajno radi osiguranja potrebnih prostornih kapaciteta/ureda za potrebe Ustavnog suda BiH, te posebice radi planirane i nužne uspostave i provedbe zaokruženog sustava odgovarajućih sigurnosnih mjera koje u ovom trenutku nije moguće provesti obzirom da Ustavni sud BiH još uvijek nije jedini/isključivi korisnik svoga prostora na trećem katu zgrade Predsjedništva BiH.

Aktualna saznanja da se u prizemlju zgrade Predsjedništva BiH renoviraju samo neke prostorije/uredi za potrebe Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (manje od potrebnog broja da bi se sve koje trenutno koriste vratile na uporabu Ustavnom sudu BiH) ne djeluju ohrabrujuće jer to znači da ni do konca 2016. godine Ustavnom sudu BiH neće biti stavljene na raspolaganje i preostale prostorije na trećem katu. Stoga, Ustavni sud BiH je inicirao da se putem proračuna Službe za zajedničke poslove institucija BiH, kao i samog Ministarstva, osigura dovoljno sredstava kako bi se navedeno Ministarstvo, u potpunosti i konačno, iselilo iz prostorija koje pripadaju Ustavnom sudu BiH, nakon čega bi se pristupilo njihovom renoviranju, te opremanju namještajem i opremom, što podrazumijeva planiranje i osiguranje dovoljno sredstava za tu namjenu.

Nadalje, vraćanjem ureda Ustavnom sudu BiH, osim boljih radnih uvjeta, konačno će se stvoriti i prostorni uvjeti za uspostavu sudske Pisarnice koja će moći odgovoriti stvarnim potrebama posla i organizaciji rada u Ustavnom sudu BiH, kao i za uspostavu adekvatnog arhivskog prostora. Navedeno podrazumijeva potrebu planiranja i osiguranja proračunskih sredstava koja će se usmjeriti na neophodnu adaptaciju prostorija za uspostavu sudske Pisarnice i arhive i za njihovo adekvatno opremanje namještajem i opremom.

Konačno, još uvijek nije riješena rekonstrukcija krova zgrade Predsjedništva BiH, budući da postojeće stanje ne samo što prouzrokuje materijalnu štetu na zgradi i unutar zgrade već,

pokazalo se, ugrožava i fizičku sigurnost uposlenih u Ustavnom sudu BiH (prokišnjavanje, obrušavanje stropa, i sl.).

7. OKVIR ZA PRAĆENJE PROVOĐENJA PLANA I EVALUACIJU REZULTATA

7.1. Pokazatelji uspjeha i rezultata

Radi utvrđivanja i praćenja stupnja ostvarenja utvrđenog **srednjoročnog cilja** i praćenja napretka Ustavnoga suda BiH u ostvarenju svog mandata i misije, utvrđen je sljedeći pokazatelj uspjeha:

Smanjen postotak predmeta u kojima je utvrđena povreda ustavnih prava i sloboda u odnosu na ukupni broj riješenih predmeta (podrazumijeva da redoviti sudovi i druga državna tijela na svim razinama prihvaćaju pravna stajališta i praksu Ustavnog suda BiH)

Radi utvrđivanja i praćenja stupnja ostvarenja utvrđenog **specifičnog cilja**, utvrđen je sljedeći pokazatelj uspjeha:

Skraćenje vremena rješavanja predmeta od njihovog primitka u Ustavni sud BiH

Radi praćenja ostvarenja utvrđenih programa i projekata, Akcijskim planom srednjoročnog plana rada Ustavnog suda BiH, definirani su posebni pokazatelji rezultata.

7.2. Monitoring i izvješćivanje

Monitoring, odnosno praćenje provedbe ovog srednjoročnog plana podrazumijeva sustavno i redovito praćenje napretka u implementaciji projekata i akcijskog plana, te vrednovanje napretka u realizaciji definiranih ciljeva i njihovog ostvarenja, kao i eventualno redefiniranje postavljenih ciljeva, programa i projekata.

Rukovoditelji svih organizacijskih jedinica Tajništva Ustavnog suda BiH zaduženi su za kontinuiranu implementaciju i praćenje Akcijskog plana srednjoročnog plana rada Ustavnog suda BiH za razdoblje od 2017. do 2019. godine, uz obvezu kontinuiranog dostavljanja Izvješća o realizaciji programa i projekata Timu za srednjoročno planiranje, na polugodišnjoj i godišnjoj osnovi, a po potrebi i češće.

Tim za srednjoročno planiranje na polugodišnjoj i godišnjoj osnovi putem unaprijed definiranih pokazatelja uspjeha i rezultata:

- pratit će realizaciju srednjoročnog i specifičnih ciljeva, programa i projekata Suda,
- kontinuirano će raditi na otklanjanju eventualnih prijetnji i nedostataka koji mogu nastati tijekom implementacije Akcijskog plana, te
- na polugodišnjoj i godišnjoj osnovi dostavljati izvješće predsjedniku Ustavnoga suda BiH.

Broj: P-441/16
30. rujna 2016. godine
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Mirsad Ćeman

Srednjoročni cilj	Specifični cilj	Programi	Projekti	Odgovorna osoba za impl.	Pokazatelj	Jediniца mjerenja	Početna vrijednost 2017.	Ciljana vrijednost 2018.	Ciljana vrijednost 2019.	Procijenjeni troškovi godina 2017.	Procijenjeni troškovi godina 2018.	Procijenjeni troškovi godina 2019.	UKUPNI TROŠKOVI	Proračun	Zajmovi	Donacija	Ostali izvori	Ukupno	Program u DOB-u																							
Jačanje vladavine prava	Osiguravanje zaštite ustavnih principa i vrijednosti, a naročito principa vladavine prava i zaštite prava svih bez diskriminacije	Unapređenje procesa rješavanja predmeta (efikasnost i kvaliteta), jačanje neovisnosti, samostalnosti i značaja Ustavnog suda i promicanje zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda u BiH	Rad na ustavosudskim predmetima i jačanju neovisnosti i samostalnosti USBH	USBH, PSBiH, Predsjedništvo BiH, VMBiH, MFTBiH	Smanjenje procenat predmeta u kojima je utvrđena povreda ustavnih prava i sloboda u odnosu na ukupni broj riješenih predmeta (podrazumijeva da redoviti sudovi i drugi državni organi na svim razinama prihvaćaju pravna stajališta i praksu Ustavnog suda BiH)	%	18	17	17	6.400.000	6.400.000	6.400.000	19.200.000	19.200.000						033050																						
																					USBH	godina	3,5	3	2,5	6.400.000	6.400.000	19.200.000	19.200.000													
																					USBH	Stupanj ostvarenja norme.	100	100	100	6.400.000	6.400.000	6.400.000	19.200.000	19.200.000												
																					USBH, PSBiH, Predsjedništvo BiH, VMBiH	Stupanj osiguranja upravno-administrativne i finansijske neovisnosti i samostalnosti Ustavnog suda u odnosu na druge organe vlasti i bilo koje vanjske utjecaje	opisno	dobar	dobar																	
																					USBH	Broj izdatih stručnih publikacija	broj	2	2	2	2	2	2													
																					USBH	Postotak zahtjeva za pristup informacijama u kojima je odgovoreno u roku	%	100	100	100	100	100	100													
																					USBH, PSBiH, Predsjedništvo BiH, VMBiH, MFTBiH	Unaprijeđena kvaliteta i efikasnost u radu na predmetima; ustavna prava i slobode građana se ostvaruju u skladu s najvišim međunarodno priznatim standardima; osigurana dovoljna proračunska sredstva za funkcioniranje USBH; osigurana dosljedna primjena internih akata USBH; osiguran adekvatan institucionalni položaj i značaj USBH, kao i značaj funkcije koju obavljaju predsjednik, dopredsjednici i suci Ustavnog suda BiH.																				
																					USBH	Popunjavanje upražnjenih rednih mjesta; stručno i motivirano osoblje i unaprijeđena kvaliteta rada								5.216.000	4.996.000	4.996.000	15.202.000	15.202.000								
																					USBH, Predsjedništvo BiH, SZPiBiH, MVTEOBiH	Sustav upravljanja predmetima (SUP) funkcionira u punom kapacitetu; IT oprema se redovito obnavlja; SUP povezan sa CMS-om (sustav upravljanja predmetima u sudovima); Vraćeno 11 urada na korištenje USBH koji su i obnovljeni; obnovljen i opremljen prostor nove sudske pisarnice; obnovljen i opremljen prostor za potrebe čuvanja arhivske građe; uspostavljen adekvatan sigurnosni sustav								908.000	914.000	920.000	2.742.000	2.742.000								
																					USBH	Razvoj međunarodne suradnje i promocije zaštite ljudskih prava								157.000	361.000	336.000	854.000	854.000								
										119.000	129.000	154.000	402.000	402.000																												

